

Аліна О. Шум¹, Олег І Андреев²

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В ІНТЕГРАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Стаття присвячена комплексному дослідженню теоретико-методологічних засад управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах інтеграційного середовища. Актуальність теми зумовлена посиленням глобалізаційних процесів, зростанням ролі міжнародних фінансових ринків та необхідністю забезпечення фінансової стійкості і конкурентоспроможності підприємств у сучасних економічних умовах.

У рамках дослідження розкрито сутність фінансового потенціалу підприємства як інтегрованої економічної категорії, що поєднує фінансові ресурси, можливості їх формування та ефективного використання. Узагальнено наукові підходи до трактування фінансового потенціалу, зокрема ресурсний, функціональний, системний та стратегічний, що дозволило сформуувати цілісне уявлення про його економічну природу та роль у розвитку підприємства.

На основі аналізу визначено структуру фінансового потенціалу підприємства, яка включає власні та залучені ресурси, інвестиційні можливості, фінансові резерви та механізми управління. Досліджено ключові фактори його формування, серед яких виокремлено внутрішні (структура капіталу, ефективність управління, рівень рентабельності) та зовнішні (стан фінансових ринків, інвестиційний клімат, інтеграційні процеси). Обґрунтовано взаємозв'язок внутрішніх ресурсів і зовнішніх можливостей у формуванні фінансового потенціалу підприємства.

Оцінено існуючі методичні підходи до оцінювання та управління фінансовим потенціалом підприємства, визначено їх переваги та обмеження в умовах економічної інтеграції. Запропоновано напрями їх удосконалення на основі поєднання інтегральної оцінки, стратегічного планування, ризик-менеджменту, цифрових технологій та адаптивного управління. Це дозволяє підвищити ефективність використання фінансових ресурсів і забезпечити стійкий розвиток підприємства.

Практична значущість одержаних результатів полягає у можливості їх використання підприємствами при формуванні ефективної фінансової стратегії та системи управління фінансовим потенціалом в умовах інтеграційного розвитку. Реалізація запропонованих підходів сприятиме зміцненню фінансової стійкості, підвищенню інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності підприємств у глобальному економічному середовищі.

Ключові слова: фінансовий потенціал, підприємство, управління, інтеграційне середовище, фінансові ресурси, оцінювання, ризик-менеджмент, стратегічний розвиток, конкурентоспроможність, глобалізація.

Табл. 2. Літ. 15.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-299-129-140

¹ ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2948-6238>

² ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-9051-3251>

¹ National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute". Ukraine.

² National Technical University Kharkiv Polytechnic Institute, Kharkiv. Ukraine

Alina Shum, Oleh Andrieiev

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF FINANCIAL POTENTIAL MANAGEMENT OF AN ENTERPRISE IN AN INTEGRATION ENVIRONMENT

The article is devoted to a comprehensive study of the theoretical and methodological foundations of managing the financial potential of an enterprise in an integration environment. The relevance of the topic is determined by the intensification of globalization processes, the growing role of international financial markets, and the need to ensure financial stability and competitiveness of enterprises under modern economic conditions.

Within the framework of the study, the essence of the financial potential of an enterprise is revealed as an integrated economic category that combines financial resources, the possibilities of their formation, and efficient use. Scientific approaches to the interpretation of financial potential, including resource-based, functional, systemic, and strategic ones, are generalized, which made it possible to form a holistic understanding of its economic nature and role in enterprise development.

Based on the analysis, the structure of the financial potential of an enterprise is determined, including own and borrowed resources, investment opportunities, financial reserves, and management mechanisms. The key factors of its formation are studied, among which internal (capital structure, management efficiency, profitability level) and external (state of financial markets, investment climate, integration processes) factors are distinguished. The interrelation between internal resources and external opportunities in the formation of the financial potential of an enterprise is substantiated.

Existing methodological approaches to the assessment and management of the financial potential of an enterprise are evaluated, and their advantages and limitations under conditions of economic integration are identified. Directions for their improvement are proposed based on the combination of integrated assessment, strategic planning, risk management, digital technologies, and adaptive management. This makes it possible to increase the efficiency of financial resource utilization and ensure sustainable enterprise development.

The practical significance of the obtained results lies in the possibility of their application by enterprises in forming an effective financial strategy and a system for managing financial potential in the context of integration development. The implementation of the proposed approaches will contribute to strengthening financial stability, increasing investment attractiveness, and enhancing the competitiveness of enterprises in the global economic environment.

Keywords: financial potential, enterprise, management, integration environment, financial resources, assessment, risk management, strategic development, competitiveness, globalization.

Peer-reviewed, approved and placed: 15.05.2026

Постановка проблеми. Сучасні підприємства функціонують у складних умовах відкритих ринків, де інтеграційні процеси формують нові можливості доступу до фінансових ресурсів, інвестиційних потоків і технологій, але водночас підвищують рівень фінансових ризиків, конкуренції та невизначеності. У таких умовах фінансовий потенціал підприємства перестає бути лише сукупністю наявних фінансових ресурсів і трансформується у багатовимірну економічну категорію, що охоплює здатність до їх мобілізації, ефективного використання, відтворення та нарощення в довгостроковій перспективі.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень у сфері фінансового менеджменту та розвитку підприємств, проблема формування цілісної теоретико-методологічної бази управління фінансовим потенціалом в

умовах інтеграційного середовища залишається недостатньо розробленою. Існуючі підходи здебільшого орієнтовані на ізольований аналіз фінансових показників або внутрішніх ресурсів підприємства і не враховують комплексного впливу зовнішніх інтеграційних факторів, таких як транснаціональні фінансові потоки, міжнародні стандарти регулювання, міжрегіональні економічні зв'язки та інституційні зміни. Відсутність узгодженого трактування сутності фінансового потенціалу, його структури та механізмів управління в інтеграційному контексті ускладнює розробку ефективних управлінських рішень і знижує адаптивність підприємств до змін глобального середовища.

Особливої гостроти зазначена проблема набуває в умовах економічної нестабільності та кризових явищ, які супроводжуються обмеженням доступу до фінансових ресурсів, коливанням валютних курсів, зростанням вартості капіталу та зміною інвестиційних пріоритетів. За таких обставин підприємства потребують нових підходів до оцінювання, формування та реалізації фінансового потенціалу, що базуються на поєднанні внутрішніх можливостей із зовнішніми інтеграційними перевагами. Проте в науковій літературі відсутні комплексні методологічні підходи, які б системно поєднували фінансовий менеджмент із теоріями інтеграційного розвитку, що створює наукову прогалину та обмежує практичну реалізацію стратегій сталого розвитку підприємств.

Таким чином, виникає об'єктивна необхідність у поглибленні теоретико-методологічних засад управління фінансовим потенціалом підприємства в інтеграційному середовищі, що передбачає уточнення сутності цієї категорії, визначення її структурних елементів, розробку сучасних підходів до оцінювання та формування ефективного механізму управління. Розв'язання зазначеної проблеми має важливе значення як для розвитку економічної науки, так і для підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах інтеграції у глобальний економічний простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел свідчить про багатовекторність підходів до трактування сутності та управління фінансовим потенціалом підприємства. Узагальнення позицій дослідників дозволяє виявити ключові теоретичні напрями та визначити наукові прогалини в умовах інтеграційного розвитку. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. [1] формують теоретичне підґрунтя дослідження через комплексний аналіз сутності фінансового потенціалу підприємства в умовах економіки знань, акцентуючи увагу на його багатокомпонентності, взаємозв'язку ресурсів і можливостей та ролі інтелектуально-інформаційних факторів у процесі управління. Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П., Іваненко Л. В. [2] розкривають функціональний підхід до управління фінансовим потенціалом, обґрунтовуючи його як систему взаємопов'язаних елементів, що забезпечують розвиток підприємства та відновлення його виробничих можливостей.

Богма О., Камінський С., Гутник П. [3] зосереджуються на методичних аспектах оцінювання фінансового потенціалу, пропонуючи використання системи показників та інтегральних індикаторів для визначення рівня

фінансових можливостей підприємства. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. [4] досліджують управління фінансовим потенціалом через призму забезпечення фінансової стійкості та розвитку підприємства, підкреслюючи значення ефективного використання ресурсів для підвищення його ринкової вартості. Марченко В. М., Бондар А. І. [5] обґрунтовують управлінський підхід до фінансового потенціалу, визначаючи його як основу досягнення стратегічних цілей і забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. [6] пропонують методичні підходи до управління фінансовим потенціалом, акцентуючи увагу на механізмах формування та ефективного використання фінансових ресурсів. Мордовцев О. С., Алефіренко А. В. [7] розвивають системний підхід, виокремлюючи етапи управління фінансовим потенціалом і підкреслюючи важливість його безперервного моніторингу. Гудзь О. Є. [8] розглядає фінансовий потенціал як об'єкт діагностики, доводячи необхідність комплексної оцінки його стану для прийняття ефективних управлінських рішень.

Нагорнюк О. В. [9] здійснює теоретичне узагальнення сутності фінансового потенціалу підприємства, акцентуючи увагу на його економічній природі та відмежуванні від суміжних категорій. Купира М. І., Колтунович О. В., Сокол Х. Я. [10] досліджують процес формування та нарощення фінансового потенціалу, визначаючи ключові детермінанти його розвитку та підкреслюючи роль внутрішніх і зовнішніх факторів у забезпеченні фінансової стійкості підприємства.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах інтеграційного середовища та розробці підходів до підвищення ефективності його формування, оцінювання і використання з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів розвитку.

Основні результати дослідження. У сучасних умовах трансформації економічних систем, посилення глобалізаційних процесів і формування інтеграційних об'єднань особливої актуальності набуває проблема осмислення сутності фінансового потенціалу підприємства як складної економічної категорії. Розвиток теоретичних підходів до визначення фінансового потенціалу зумовлений необхідністю підвищення ефективності функціонування підприємств у середовищі зростаючої конкуренції, обмеженості ресурсів і нестабільності фінансових ринків. У науковій літературі сформувався значна кількість трактувань цього поняття, що відображають різні аспекти фінансово-економічної діяльності підприємства та потребують узагальнення і систематизації з урахуванням сучасних інтеграційних процесів.

Одним із базових підходів до трактування фінансового потенціалу є ресурсний, згідно з яким він розглядається як сукупність фінансових ресурсів, якими володіє підприємство та які можуть бути використані для забезпечення його діяльності. У межах цього підходу фінансовий потенціал ототожнюється з обсягом власного та позикового капіталу, ліквідних активів і грошових потоків, що формують фінансову основу функціонування підприємства.

Проте такий підхід має обмежений характер, оскільки не враховує динамічної складової та здатності підприємства до мобілізації додаткових ресурсів у майбутньому [1]. У сучасних умовах фінансовий потенціал не може бути зведений лише до наявних ресурсів, оскільки важливим є також потенціал їх залучення, трансформації та ефективного використання.

Функціональний підхід до визначення фінансового потенціалу акцентує увагу на здатності підприємства забезпечувати фінансову рівновагу, платоспроможність і стійкість у процесі господарської діяльності. У цьому контексті фінансовий потенціал розглядається як сукупність можливостей підприємства щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів з метою досягнення стратегічних цілей розвитку. Такий підхід дозволяє врахувати не лише наявні ресурси, але й ефективність їх використання, що є ключовим фактором конкурентоспроможності підприємства [2]. Водночас функціональний підхід підкреслює необхідність управління фінансовими потоками та ризиками, що набуває особливої важливості в умовах інтеграції у глобальний економічний простір.

Суттєвого розвитку набув системний підхід, відповідно до якого фінансовий потенціал розглядається як складна багаторівнева система, що включає взаємопов'язані елементи, такі як фінансові ресурси, фінансові можливості, управлінські механізми та зовнішні фактори впливу. У межах цього підходу фінансовий потенціал виступає не лише як внутрішня характеристика підприємства, але й як результат взаємодії з зовнішнім середовищем, зокрема фінансовими ринками, інституційними структурами та інтеграційними об'єднаннями [3]. Такий підхід дозволяє врахувати комплексність і динамічність фінансового потенціалу, а також його залежність від макроекономічних умов.

Окрему групу становлять підходи, що розглядають фінансовий потенціал через призму його оцінювання та діагностики. У цих дослідженнях акцент робиться на визначенні кількісних і якісних показників, що характеризують рівень фінансового потенціалу підприємства, а також на розробці методик його оцінювання. Зокрема, пропонується використовувати систему фінансових коефіцієнтів, індексів, інтегральних показників, які дозволяють комплексно оцінити фінансовий стан і перспективи розвитку підприємства [4]. Однак такі підходи часто мають статичний характер і не повною мірою враховують вплив інтеграційних процесів, які змінюють умови функціонування підприємств.

У сучасних дослідженнях дедалі більшого значення набуває стратегічний підхід до трактування фінансового потенціалу, який розглядає його як основу довгострокового розвитку підприємства. У межах цього підходу фінансовий потенціал визначається як здатність підприємства забезпечувати стійке зростання, адаптацію до змін зовнішнього середовища та реалізацію інноваційних стратегій. Особливу увагу приділяється взаємозв'язку фінансового потенціалу з інвестиційною привабливістю, конкурентоспроможністю та ринковою вартістю підприємства [5]. Таким чином, фінансовий потенціал виступає не лише як ресурсна база, але й як стратегічний інструмент розвитку.

У контексті інтеграційних процесів сутність фінансового потенціалу підприємства зазнає суттєвої трансформації. Інтеграційне середовище характеризується розширенням доступу до міжнародних фінансових ринків, зростанням ролі транснаціональних інвестицій, уніфікацією фінансових стандартів і посиленням конкуренції. У таких умовах фінансовий потенціал підприємства включає не лише внутрішні ресурси та можливості, але й здатність інтегруватися у глобальні фінансові потоки, залучати зовнішні інвестиції, використовувати міжнародні фінансові інструменти та адаптуватися до вимог міжнародних регуляторних систем. Це зумовлює необхідність розширення традиційного розуміння фінансового потенціалу та включення до його структури таких компонентів, як інтеграційний, інституційний і інноваційний потенціали.

Таким чином, узагальнення наукових підходів до трактування фінансового потенціалу підприємства дозволяє виділити кілька ключових напрямів: ресурсний, функціональний, системний, оцінювальний і стратегічний. Кожен із них відображає певний аспект цього складного економічного явища, однак жоден із них окремо не забезпечує повного розуміння його сутності в умовах інтеграційного розвитку. У зв'язку з цим доцільно розглядати фінансовий потенціал підприємства як інтегровану категорію, що поєднує сукупність фінансових ресурсів, можливостей їх мобілізації та використання, управлінських механізмів і здатність до адаптації та розвитку в умовах інтеграційного середовища.

Отже, уточнення сутності фінансового потенціалу підприємства в контексті інтеграційних процесів полягає у переході від його статичного ресурсного трактування до динамічного системно-стратегічного підходу, що враховує взаємодію внутрішніх і зовнішніх факторів розвитку. Це створює теоретичну основу для розробки ефективних механізмів управління фінансовим потенціалом підприємства та забезпечення його конкурентоспроможності в умовах глобальної економічної інтеграції.

Узагальнення наукових позицій дозволяє встановити, що ключовими характеристиками фінансового потенціалу є його багатокomпонентність, динамічність, залежність від внутрішніх і зовнішніх факторів, а також орієнтація на забезпечення стійкого розвитку підприємства. Водночас більшість досліджень недостатньо враховують вплив інтеграційних процесів, які визначають нові умови формування та використання фінансового потенціалу, зокрема через розширення доступу до міжнародних фінансових ресурсів, посилення конкуренції, уніфікацію фінансових стандартів та зростання ролі транснаціональних фінансових потоків.

З огляду на це, доцільно запропонувати авторське уточнення сутності фінансового потенціалу підприємства в умовах інтеграційного середовища.

Фінансовий потенціал підприємства доцільно визначати як інтегровану динамічну систему фінансових ресурсів, можливостей їх формування, залучення, розподілу та ефективного використання, а також управлінських механізмів і здатності підприємства до адаптації та розвитку, що формується під впливом внутрішніх факторів і зовнішніх інтеграційних процесів та забезпечує досягнення стратегічних цілей і конкурентоспроможність у глобальному економічному середовищі.

Таблиця 1. Морфологічний аналіз трактування сутності фінансового потенціалу підприємства, узагальнено авторами на основі [1–10]

Автори	Ключове трактування фінансового потенціалу	Основні елементи структури	Інтерпретація в інтеграційному середовищі
Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. [1]	Сукупність фінансових ресурсів і можливостей їх ефективного використання	Фінансові ресурси, грошові потоки, інвестиції	Розширення доступу до фінансових ресурсів через інтеграцію
Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П., Іваненко Л. В. [2]	Система фінансових можливостей підприємства	Ресурси, механізми управління, зовнішні фактори	Посилення взаємодії з міжнародними фінансовими структурами
Богма О., Камінський С., Гутник П. [3]	Комплексна оцінка фінансового стану та потенціалу	Фінансові показники, індекси, коефіцієнти	Необхідність гармонізації оцінки за міжнародними стандартами
Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. [4]	Сукупність фінансових можливостей для забезпечення розвитку	Фінансові потоки, ресурси, управління	Адаптація до глобального економічного середовища
Марченко В. М., Бондар А. І. [5]	Здатність формувати і використовувати фінансові ресурси	Капітал, інвестиції, фінансові рішення	Формування конкурентних переваг
Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. [6]	Потенціал як можливість формування фінансових ресурсів та управління ними	Джерела фінансування, фінансові інструменти	Використання міжнародних фінансових інструментів
Мордовцев О. С., Алефіренко А. В. [7]	Сукупність фінансових ресурсів і механізмів їх використання	Ресурси, механізми, управління	Інтеграція у фінансові системи
Гудзь О. Є. [8]	Потенціал як об'єкт діагностики фінансового стану	Фінансові показники, коефіцієнти	Підвищення прозорості відповідно до міжнародних стандартів
Нагорнюк О. В. [9]	Економічна категорія, що відображає фінансові можливості підприємства	Ресурси, можливості, результати	Врахування впливу зовнішніх факторів
Купира М. І., Колтунович О. В., Сокол Х. Я. [10]	Фінансовий потенціал як здатність до нарощення ресурсів	Інвестиції, прибуток, фінансові резерви	Орієнтація на інтеграційне зростання

Запропоноване трактування, на відміну від існуючих, поєднує ресурсний, функціональний, системний і стратегічний підходи та доповнює їх інтеграційною складовою, що дозволяє розглядати фінансовий потенціал не лише як внутрішню характеристику підприємства, але й як результат його

взаємодії з міжнародним фінансово-економічним простором. Це створює теоретичну основу для подальшого формування ефективних моделей управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах інтеграційного розвитку.

У сучасних умовах інтеграційного розвитку економіки дослідження структури та факторів формування фінансового потенціалу підприємства набуває особливої актуальності, оскільки саме він визначає здатність суб'єкта господарювання забезпечувати стійкість, розвиток і конкурентоспроможність. Фінансовий потенціал розглядається як складна багатокомпонентна система, що охоплює не лише наявні фінансові ресурси, але й можливості їх формування, залучення та ефективного використання [5]. Такий підхід дозволяє трактувати фінансовий потенціал як динамічну категорію, яка змінюється під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів.

Структура фінансового потенціалу підприємства включає кілька ключових компонентів, серед яких визначальними є власні фінансові ресурси, залучений і позиковий капітал, інвестиційні ресурси та фінансові резерви. Власні ресурси формують основу фінансової незалежності, тоді як залучені кошти забезпечують можливість розширення діяльності та реалізації стратегічних проєктів. Фінансові резерви, у свою чергу, виконують стабілізаційну функцію в умовах невизначеності [6]. Водночас важливим елементом структури є механізми управління фінансовими ресурсами, які включають планування, контроль та регулювання фінансових потоків, що визначає рівень реалізації фінансового потенціалу [7].

Оцінювання фінансового потенціалу здійснюється за допомогою системи фінансових показників і коефіцієнтів, що дозволяє виявити рівень ефективності використання ресурсів та визначити резерви зростання. У цьому контексті фінансовий потенціал виступає як об'єкт діагностики та інструмент обґрунтування управлінських рішень [8].

Формування фінансового потенціалу підприємства залежить від сукупності внутрішніх і зовнішніх факторів. До внутрішніх належать структура капіталу, рівень прибутковості, ефективність фінансового управління та організаційні можливості підприємства. Саме ці фактори визначають здатність підприємства акумулювати та раціонально використовувати фінансові ресурси [9]. Водночас зовнішні фактори включають стан фінансових ринків, доступність кредитних ресурсів, інвестиційний клімат та інтеграційні процеси, що формують середовище функціонування підприємства [10].

Ключовим аспектом є взаємозв'язок внутрішніх ресурсів і зовнішніх можливостей. Внутрішній фінансовий потенціал створює базу для залучення зовнішніх ресурсів, тоді як сприятливе інтеграційне середовище розширює можливості підприємства щодо фінансування розвитку. У сучасних умовах інтеграції підприємства отримують доступ до міжнародних фінансових ринків, інвестицій і нових фінансових інструментів, що підсилює їх потенціал, але одночасно підвищує вимоги до ефективності управління.

У сучасних умовах економічної інтеграції особливої актуальності набуває розроблення методичних підходів до оцінювання та управління фінансовим

потенціалом підприємства, які б забезпечували його ефективне використання та стійкий розвиток. Фінансовий потенціал доцільно розглядати як динамічну систему, що потребує комплексного підходу до оцінювання, який поєднає кількісні та якісні методи аналізу. Зокрема, сучасні дослідження акцентують увагу на використанні інтегральних показників, що дозволяють узагальнити фінансовий стан підприємства та визначити його можливості щодо розвитку [10].

Методичний підхід до оцінювання фінансового потенціалу має базуватися на системі взаємопов'язаних індикаторів, які відображають ліквідність, платоспроможність, рентабельність і ділову активність підприємства. Водночас важливим є врахування зовнішніх факторів, зокрема інтеграційних процесів, які впливають на доступність фінансових ресурсів та інвестиційні можливості. У цьому контексті доцільним є застосування стратегічного аналізу, що дозволяє визначити перспективи зростання фінансового потенціалу в умовах відкритих ринків [11].

Важливим елементом методичного підходу є управління фінансовими ризиками, що посилюються в умовах глобалізації та інтеграції. Використання сучасних інструментів ризик-менеджменту дозволяє мінімізувати негативний вплив зовнішніх факторів і забезпечити стабільність фінансового стану підприємства [12]. Крім того, цифровізація фінансового менеджменту сприяє підвищенню ефективності управління фінансовими ресурсами, забезпечуючи оперативність прийняття рішень та прозорість фінансових потоків [13].

З метою підвищення ефективності фінансового потенціалу доцільно впроваджувати адаптивні моделі управління, які враховують змінність зовнішнього середовища та забезпечують гнучкість фінансової політики підприємства. Особливу роль відіграє інтеграція у міжнародні фінансові системи, що відкриває доступ до нових джерел фінансування та сприяє диверсифікації фінансових ресурсів [14]. Водночас ефективність управління фінансовим потенціалом значною мірою залежить від здатності підприємства поєднувати внутрішні ресурси із зовнішніми можливостями, що формується в умовах інтеграційного розвитку [15].

Отже, розроблення методичних підходів до оцінювання та управління фінансовим потенціалом підприємства має ґрунтуватися на комплексному аналізі, інтеграції кількісних і якісних методів, врахуванні ризиків та використанні сучасних цифрових технологій. Це дозволяє забезпечити ефективне функціонування підприємства, підвищити його конкурентоспроможність і досягти стійкого розвитку в умовах економічної інтеграції.

Удосконалення методичних підходів до оцінювання та управління фінансовим потенціалом підприємства передбачає перехід від статичних моделей до комплексних, адаптивних і інтегрованих систем управління. В умовах економічної інтеграції ключового значення набуває здатність підприємства враховувати вплив зовнішніх факторів, зокрема глобальних ризиків, міжнародних стандартів і доступу до фінансових ринків, що підвищує об'єктивність оцінювання його потенціалу. Використання цифрових технологій і сучасних інструментів аналізу забезпечує оперативність управління та підвищує якість фінансових рішень.

Таблиця 2. Удосконалення методичних підходів до оцінювання та управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах інтеграції, розроблено авторами

Існуючий підхід	Недоліки традиційного підходу	Напрямок удосконалення	Удосконалені інструменти	Очікуваний ефект
Інтегральний оцінювальний	Статичність оцінки, обмеженість показників	Перехід до динамічної багатофакторної оцінки	Інтегральні індекси з урахуванням зовнішніх факторів, ESG-метрики	Більш точна оцінка потенціалу в умовах інтеграції
Стратегічний	Недостатня гнучкість до змін середовища	Впровадження адаптивного стратегічного управління	Сценарне планування, стратегічні карти, KPI	Підвищення конкурентоспроможності
Ризик-орієнтований	Обмежений облік глобальних ризиків	Розширення системи ризик-менеджменту	Моделювання ризиків, stress-testing, VaR	Зниження впливу зовнішніх шоків
Цифровий	Часткова цифровізація процесів	Повна цифрова трансформація фінансового управління	ERP, Big Data, AI-аналітика	Оперативність та точність управлінських рішень
Інвестиційно-орієнтований	Орієнтація лише на внутрішні джерела	Диверсифікація джерел фінансування	Міжнародні інвестиції, краудфандинг, венчурний капітал	Розширення фінансових можливостей
Адаптивний	Реактивний характер управління	Формування проактивної моделі управління	Прогнозування, фінансове моделювання, agile-підхід	Підвищення стійкості підприємства

Водночас диверсифікація джерел фінансування та розвиток інвестиційних можливостей сприяють зміцненню фінансової стійкості підприємства та його конкурентоспроможності. Отже, поєднання внутрішніх ресурсів із зовнішніми можливостями на основі удосконалених підходів до управління фінансовим потенціалом створює передумови для стійкого розвитку підприємства в умовах інтеграційного середовища.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що фінансовий потенціал підприємства є динамічною та багаторівневою економічною категорією, яка відображає не лише наявність фінансових ресурсів, але й здатність до їх ефективного формування, залучення та використання. Узагальнення наукових підходів засвідчило перехід від ресурсного до системно-стратегічного розуміння цієї категорії з урахуванням впливу зовнішнього середовища. Доведено, що структура фінансового потенціалу формується як інтегрована система внутрішніх ресурсів і зовнішніх можливостей, зокрема доступу до міжнародних фінансових ринків та інвестицій. В умовах економічної інтеграції посилюється роль зовнішніх факторів, що вимагає адаптації підприємств до глобальних викликів і

підвищення ефективності управління. Запропоновані методичні підходи до оцінювання та управління фінансовим потенціалом, які поєднують інтегральну оцінку, стратегічне планування, ризик-менеджмент і цифрові інструменти, сприяють підвищенню фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства. Узагальнено, що фінансовий потенціал доцільно трактувати як інтегровану систему фінансових ресурсів і можливостей їх управління, яка забезпечує стійкий розвиток підприємства в умовах інтеграційного середовища.

1. Пілецька С. Т., Васюткіна Н. В., Білоус Н. П. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємства в умовах економіки знань. *Бізнес Інформ*. 2024. № 1. С. 241–248. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-241-248>.

2. Брюховецька Н. Ю., Булеєв І. П., Іваненко Л. В. Модель управління фінансовим потенціалом підприємства: функціональний підхід. *Бізнес Інформ*. 2019. № 8. С. 129–135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-8-129-135>

3. Богма О., Камінський С., Гутник П. Фінансовий потенціал підприємства: методика оцінювання. *Scientia fructuosa*. 2022. Т. 142, № 2. С. 36–47. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(142\)03](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(142)03)

4. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка та суспільство*. 2018. № 18. С. 252–257. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-35>

5. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.4>

6. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4(166). С. 123–130. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26163>

7. Мордовцев О. С., Алефіренко А. В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ"*. Серія: *Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства*. 2017. № 54(1257). С. 90–94. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/7488f3bb-e1bb-4670-8327-50724c95f7fe>. (дата звернення: 22.02.2025)

8. Гудзь О. Є. Діагностика та управління фінансовим потенціалом підприємства. *Облік і фінанси*. 2015. № 1. С. 71–76. URL: <https://afj.org.ua/pdf/249-diagnostika-ta-upravlinnya-finansovim-potencialom-pidpriemstva.pdf>

9. Нагорнюк О. В. Щодо сутності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2017. № 10. С. 37–43. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-10_0-pages-37_43.pdf

10. Купира М. І., Колтунович О. В., Сокол Х. Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти нарощення. *Економічний форум*. 2021. Т. 1, № 1. С. 127–134. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-1-15>

11. Забедюк М., Яцук І. Strategic alternatives for increasing the enterprise's financial potential. *Economic Forum*. 2023. Т. 13, № 1. С. 151–156. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-1-19>.

12. Miroshnichenko V. Approaches to the evaluation of financial potential of agricultural enterprises. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2016. Vol. 2, No. 2. P. 17–26. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2016.02.02.02>.

13. Koval N., Piliavoz T. Financial Risk Management in the Context of Ukraine's Integration Into the Global Financial Space. *Modern Economics*. 2023. No. 41. P. 54–58. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V41\(2023\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V41(2023)-08)

14. Khatser M. Digital transformation and its impact on financial management of enterprises operating in industry markets. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. 2025. No. 1. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2025-1/31-08>

15. Boichenko K., Gherghina C., Abreu A., Mata M. N., Martins J. M. Towards Financing System of Integrated Enterprise Development in the Time of COVID-19 Outbreak. *International Journal of Financial Studies*. 2022. Vol. 10, No. 3. P. 50. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs10030050>

1. Piletska, S. T., Vasiutkina, N. V., & Bilous, N. P. (2024). Teoretychni aspekty upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva v umovakh ekonomiky znan [Theoretical aspects of financial potential management of an enterprise in the knowledge economy]. *Biznes Inform [Business Inform]*, 1, 241–248. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-241-248>
2. Briukhovetska, N. Yu., Bulieiev, I. P., & Ivanenko, L. V. (2019). Model upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva: funktsionalnyi pidkhid [Model of financial potential management of an enterprise: functional approach]. *Biznes Inform [Business Inform]*, 8, 129–135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-8-129-135>
3. Bohma, O., Kaminskyi, S., & Hutnyk, P. (2022). Finansovyi potentsial pidpriemstva: metodyka otsiniuvannya [Financial potential of an enterprise: assessment methodology]. *Scientia Fructuosa*, 142(2), 36–47. DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(142\)03](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(142)03)
4. Arefieva, O. V., Andriienko, M. M., & Kravchenko, O. R. (2018). Upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva [Management of financial potential of an enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, 18, 252–257. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-35>
5. Marchenko, V. M., & Bondar, A. I. (2018). Upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva [Management of financial potential of an enterprise]. *Efektivna ekonomika [Efficient Economy]*, 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2018.11.4>
6. Kuzenko, T. B., & Sablina, N. V. (2015). Metodichni pidkhody do upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva [Methodological approaches to financial potential management of an enterprise]. *Aktualni problemy ekonomiky [Actual Problems of Economics]*, 4(166), 123–130. Retrieved from <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26163>
7. Mordovtsev, O. S., & Alefirenko, A. V. (2017). Metodichni pidkhody do upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva [Methodological approaches to financial potential management of an enterprise]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "KhPI". Seriya: Aktualni problemy upravlinnia ta finansovo-hospodarskoi diialnosti pidpriemstva [Bulletin of NTU "KhPI"]*, 54(1257), 90–94. Retrieved from <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/7488f3bb-e1bb-4670-8327-50724c95f7fe>
8. Hudz, O. Ye. (2015). Diahnostyka ta upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva [Diagnostics and management of financial potential of an enterprise]. *Oblik i finansy [Accounting and Finance]*, 1, 71–76. Retrieved from <https://afj.org.ua/pdf/249-diagnostika-ta-upravlinnya-finansovim-potencialom-pidpriemstva.pdf>
9. Nahorniuk, O. V. (2017). Shchodo sutnosti finansovoho potentsialu pidpriemstva [On the essence of financial potential of an enterprise]. *Biznes Inform [Business Inform]*, 10, 37–43. Retrieved from https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-10_0-pages-37_43.pdf
10. Kupyra, M. I., Koltunovych, O. V., & Sokol, Kh. Ya. (2021). Finansovyi potentsial pidpriemstva: formuvannya ta determinanty naroshchennia [Financial potential of an enterprise: formation and determinants of growth]. *Ekonomichnyi forum [Economic Forum]*, 1(1), 127–134. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-1-15>
11. Zabediuk, M., & Yatsuk, I. (2023). Strategic alternatives for increasing the enterprise's financial potential. *Economic Forum*, 13(1), 151–156. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-1-19>
12. Miroshnichenko, V. (2016). Approaches to the evaluation of financial potential of agricultural enterprises. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 2(2), 17–26. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2016.02.02.02>
13. Koval, N., & Piliavoz, T. (2023). Financial risk management in the context of Ukraine's integration into the global financial space. *Modern Economics*, 41, 54–58. DOI: [https://doi.org/10.31521/mod-econ.V41\(2023\)-08](https://doi.org/10.31521/mod-econ.V41(2023)-08)
14. Khatsner, M. (2025). Digital transformation and its impact on financial management of enterprises operating in industry markets. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*, 1. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2025-1/31-08>
15. Boichenko, K., Gherghina, C., Abreu, A., Mata, M. N., & Martins, J. M. (2022). Towards financing system of integrated enterprise development in the time of COVID-19 outbreak. *International Journal of Financial Studies*, 10(3), 50. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs10030050>